

Snørekjøring med tråkkemaskin
fra Oppdal skisenter til Blåørpiken
forsøksordning 2020 - 2024

UTREDNING AV VIRKNINGER

Forslag rev. etter POF-møte 25.06.19.

Aktuelle traseer for snørekjøring med tråkkemaskin.

Oppdragsnavn: Utredning av snørekjøring til Blåørpiken

Oppdragsgiver: Oppdal kommune

Dato 2019
Utarbeidet av Plankontoret	Kart: Hilde Storli Utredning: Jostein Kongsvik Kvalitetssikring og korrektur: Ragnhild Grefstad og Norunn Fossum
Kontrollert av	Oppdal kommune – Plan- og forvaltning

Revisjon	Dato	Revisjonen gjelder
001		

INNHold

1. Lovhjemmel og nasjonale rammer	3
2. Utgangspunkt for forsøksordningen i Oppdal	4
3. Beskrivelse av løypetraseene og området	6
4. Begrensninger og hensyn ved opprettelse av løyper	8
5. Utredning av virkninger	11
6. Samla vurdering og anbefaling	17

Catskiing/snørekjøring:

I følge nettsiden www.catskiing.ca oppsto begrepet *catskiing* i British Columbia, Canada. Der har arrangering av turer med beltekjøretøy for skikjøring utenfor preparerte områder pågått i over 30 år. I denne utredningen brukes begrepet *snørekjøring*, som er den aktuelle transportformen med tråkkemaskin opp til Blåørpiken.

1. Lovhjemmel og nasjonale rammer

Oppdal kommune er av miljødirektoratet utvalgt som én av seks kommuner til å delta i en forsøksordning med *løyper for persontransport med beltekjøretøy til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing)*, som et forsøk på inntil seks år. Forsøket kan ikke forlenges og løypene skal ta utgangspunkt i eksisterende alpinanlegg.

Lovhjemmelen for forsøksordningen kom med en endring 16.06.2017 i *Motorferdselloven § 4a, tredje ledd* og en ny bestemmelse i *Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark, § 4b*:

§ 4b. i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

«Direktoratet kan i inntil seks kommuner gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med tyngre beltekjøretøy på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år. Forsøket kan ikke forlenges. Løypene skal ta utgangspunkt i eksisterende alpinanlegg. Kommunestyret skal fastsette løypene i eget kart og i forskrift gi bestemmelser om bruken av løypene. Løypene skal vises i kartet til kommuneplanens arealdel. § 9 unntatt første ledd første punktum gjelder tilsvarende.

I tillegg har Miljødirektoratet gitt følgende rammer for forsøksordningen:

- Løypene kan kun benyttes for persontransport med tyngre tråkkemaskiner eller beltebiler med en egenvekt på over 400 kg.
- Løypetraseene skal kjøres opp på vinterføre med natursnø, og hele løypa skal ha bærende snølag for å unngå markskade.
- Ordningen gjelder for alpin skikjøring utenfor preparerte alpinbakker.
- For opprettelse av løypetraseer gjelder de samme rammer og krav til prosess som for fastsetting av kommunale snøskuterløyper, jfr. forskriftens § 4a, 3.-8. ledd (gjengitt på neste side).
- Veiledningen utarbeidet for fastsetting av snøscooterløyper kan benyttes. Denne finnes på www.miljokommune.no/Temaoversikt/Motorferdsel/Motorferdsel/Fastsette-snoskuterloyper/
- Miljødirektoratet har presisert at forsøksordningen på 6 år gjelder fra dateringen av deres brev, den 7. mai 2018. Dvs. at forsøksordningen vil gjelde til og med vintersesongen 2023/2024.

I tillegg til utredningstemaene fra nettsiden over, ønsker Oppdal kommune utredning av følgende tema:

- Klima og energi
- Folkehelse

Forutsetningene for utredning av hvert tema er beskrevet i kapittel 4. *Begrensninger og hensyn ved opprettelse av løyper.*

§ 4a. i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, 3.-8. ledd:

« (.....) Forvaltningsloven kapittel VII gjelder for kommunens utarbeidelse og vedtakelse av løypekart og bestemmelser om snøscooterløyper med de særregler som følger av paragrafen her. Forslaget til snøscooterløyper med bestemmelser om bruk skal sendes på høring som beskrevet i plan- og bygningsloven § 11-14. Av kommunens vedtak skal det fremgå hvordan innkomne uttalelser til forslaget og konsekvensene av snøscooterløypene med bestemmelser har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt, samt kommunens vurdering etter femte ledd. Kommunens vedtak skal kunngjøres etter reglene i plan- og bygningsloven § 12-12 fjerde og femte ledd.

Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep.

Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Kommunen skal også ta hensyn til naturmangfold, bolig- og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljø og sikkerheten for de som kjører og andre.

Før kommunen sender forslaget til løyper på høring skal den utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Kommunen kan ikke treffe vedtak om snøscooterløype over en eiendom før grunneier har samtykket.

Kommunestyrets vedtak om snøscooterløyper kan påklages til fylkesmannen. Forvaltningsloven kapittel VI gjelder, likevel slik at vedtaket bare kan påklages av grunneiere og rettighetshavere til eiendommer i løypenes influensområde, Sametinget og berørte reinbeitedistrikt, organisasjoner hvis interesser blir berørt av snøscooterløypene, nabokommuner og berørte statlige og regionale organer.»

2. Utgangspunkt for forsøksordningen i Oppdal

Oppdal skisenter arrangerte turer med snørekjøring fra toppen av heistraseene i Vangslia og Stølen sammenhengende over en periode på 15-20 år fram til 2003.

Oppdal skisenter søkte den 7. mars 2014 kommunen om å gjenoppta snørekjøring med tråkkemaskin fra toppen av heistraseene i Vangslia og Stølen til Blåørpiken. I søknaden vises det til at dette var en ordning som ble praktisert i mange år, begrenset til helger og høytider. Og at det var en etterspurt opplevelse blant turister og gjester i Oppdal. Skisentret ønsker å utvikle dette til en av sine spydspisser som kan være med på å utvikle turisttilbudet i bygda.

Oppdal skisentret skisserte følgende opplegg for snørekjøring på godværsdager:

1. Helger fra januar til påske.
2. Vinterferie og påskeuken.

Antall turer pr helg: 1 til 4 turer fordelt på lørdag og søndag.

Antall turer i vinterferie og i påsken: 1 til 2 turer pr dag.

Antall personer: Ca 40 - 50 personer pr tur.

Kjøring fra toppen av Vangslia til Blåørpiken, den lengste traseen, tar drøyt 30 minutter. Traseen fra Stølen er noe kortere og tar litt kortere tid.

Turene til Blåørpiken er veldig væravhengig så det vil ikke være mulig å gjennomføre alle turene som skissert ovenfor. Det vil kanskje bli gjennomført mellom 10 og 20 turer gjennom en hel skisesong.

*Snørekjøring fra Vangslia til Blåørpiken fra den forrige perioden dette ble gjennomført.
Foto: Oppdal skisenter.*

Ved rullering av kommuneplanens arealdel, vedtatt i mars 2015, ble de aktuelle traseene for snørekjøring avsatt som *samferdselslinjer for motorferdsel i utmark*. Traseene ligger i et område avsatt til *Landbruks-, Natur-, og Friluftsmål samt Reindrift (LNFR)*

Vinteren 2018/2019 gjennomførte kommunen og plankontoret et møte med reindriften – Trollheimen Sijte, og et møte med Oppdal skisenter og Oppdal Bygdeallmenning, grunneier i området (gnr/bnr. 356/1). Hensikten med møtene var å sondere hvilke kriterier som er viktige, i første omgang for å få utredet virkningene ved gjennomføring av forsøksordningen.

I møtene orienterte kommunen og Plankontoret om regelverket og forutsetningene for forsøksordningen og partene fremla deres viktigste interesser og behov i denne sammenheng.

3. Beskrivelse av løypetraseene og området

Løypetraseene Oppdal skisenter har søkt om til snørekjøring og fjellområdene rundt er vist på et kartutsnitt på neste side. Traseene ligger på et vidstrakt fjellplatå hvor endepunktet for løypetraseene på Blåørpiken er 1589 moh. Blåøret (1605 moh.) ca 900 m lenger nordøst, er det høyeste punktet i dette fjellområdet.

- Trase 1
Denne løypa vil starte fra ca 1280 moh. på østsiden av Vangshøa, når en eventuell heis opp til Vangshøa er tatt i bruk. Traseen vil følge flaten som stiger jevnt nordover og dreie opp mot nordøst etter kryssing av Skjørdøla, før den dreier i nordlig retning den siste strekningen fram til toppen av Blåørpiken. Traseen er ca 3,9 km.
- Trase 2
Denne løypa starter fra toppheisen i Stølen ved Auran, 1260 moh. Traseen går i nordvestlig retning. På de første 600- 700 m av traseen er det lite stigning, før den stiger markant opp til toppen av Blåørpiken. Traseen er ca 3,6 km.
- Trase 3 - Alternativ returtrase for tråkkemaskin:
Traseen går i sørlig retning ned i Ådalen og følger dalgangen ned til heisene i Ådalen, ca 940 moh. Traseen vil kun bli benyttet til retur, når vær og føre gjør denne traseen mer egnet enn de andre to traseene. Traseen er ca 4,6 km.

Fra Blåørpiken og Blåøret fortsetter fjellplatået nordover med flere småtopper fram til Brattskarven, 1578 moh., 5 km nord for Blåørpiken. Rett nord for Brattskarven faller terrenget markant ned ca 500 høydemeter.

Kart (20 m koter) med de omsøkte traseene for snørekjøring opp til Blåørpiken (1589 moh.) og fjellplatået som strekker seg nordover til Brattskarven (1778 moh.)

4. Begrensninger og hensyn ved opprettelse av løyper

Miljødirektoratet ha vist til at veiledningen ved fastsetting av snøscooterløyper også kan benyttes i denne saken:

www.miljokommune.no/Temaoversikt/Motorferdsel/Motorferdsel/Fastsette-snoskuterloyper/

Deler av veiledningen er uaktuell i denne sammenheng og er utelatt fra tabellen under, og i selve utredningen i Kapittel 5. For utredning av støy er det bare tatt med et utdrag fra veiledningen.

Verdier, Bruker-interesser	Begrensninger i adgangen til å fastsette løyper og hensyn kommunen plikter å ta	Kilder - kunnskapsgrunnlag
Verne-områder	Det skal ikke etableres nye snøskuterløyper i eksisterende verneområder eller foreslåtte verneområder.	<i>Naturbasen.no</i>
Reindrift	<p><u>Utdrag fra miljødirektoratets brev 20.10.17 med veiledning til kommunene:</u></p> <p>Løyper som virker inn på reindriftenes særverdi- og minimumsområder, vil normalt anses for å være til vesentlig skade og ulempe for reindriften. Med særverdiområder menes flyttlei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting. Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall. Kommunen skal ta hensyn til viktige vinterbeiteområder.</p> <p>Så tidlig som mulig skal kommunen innhente et kunnskapsgrunnlag om reindriftsinteressene gjennom å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sjekke reindriftskart I • Innhente informasjon fra Fylkesmannen om mulige reindriftsinteresser som vil kunne bli berørt • Kontakte berørte reinbeitedistrikt for å sikre seg utfyllende informasjon om reindriftsinteressene i det aktuelle arealet. <p>Viktig å være bevisst at reindriftenes arealbruk ikke er statisk, og at endringer i beitetilgang, snøforhold med videre kan medføre store endringer i arealbruk i enkelte år eller over tid.</p> <p>Kommunen kan gi bestemmelser i løypeforskriftene om at løypene stenges på forlangende av reinbeitedistriktet, i perioder der dette ansees som nødvendig av reindriftshensyn. Dette kan for eksempel være aktuelt i forbindelse med flytting av rein. Kommunen vil være ansvarlig for at stengning blir gjort kjent.</p> <p>Miljødirektoratet vil samtidig oppfordre kommunene til å ha løpende dialog og godt samarbeid med reindriftnæringen også etter at løypene er fastsatt.</p>	<p><i>Veiledning om ivaretagelse av reindrift ved planlegging av skuterløyper.</i></p> <p><i>Reindriftskart fra Kilden: nibio.no</i></p>
Terreng-inngrep	Det er ikke tillatt å planere eller opparbeide terrenget. Snøskuterløypene skal ikke gi synlige, permanente spor i barmarksesongen. Hva som regnes som terrenginngrep må vurderes i lys av dette. Kvisting eller felling av enkelttrær regnes ikke som terrenginngrep. Klopper eller enkle bruer kan etableres der dette er nødvendig av sikkerhetsmessige hensyn. Bruer vil etter forholdene kunne regnes som tiltak etter plan- og bygningsloven. Plan- og bygningslovens regler vil da gjelde for saksbehandling av disse.	Analyse og skjønn.

Støy - Friluftsliv	<p>Utdrag fra miljødirektoratets veiledning «<u>Støy og planlegging av snøskuterløyper</u>»:</p> <p><u>Friluftsområder</u> Støy fra bruk av snøskuter kan påvirke store omkringliggende områder, og vil for mange kunne oppleves som negativt for friluftslivsutøvelsen. Stillhet og ro er verdsette egenskaper i alle typer friluftslivsområder. Det er grunn til å tro at verdien av kvaliteter ved friluftslivet som stillhet, fred og ro vil øke i framtida, som følge av økende støypåvirkning i folks hverdagsliv. I utmarksområder kan det oppstå brukerkonflikter når stillheten forstyrres av støy fra motorferdsel. Terskelen for hva som oppleves som påtrengende og uønsket er ofte lavere i store utmarksområder enn i by- og tettstedsnære områder.</p> <p>Kommunene bør også unngå å legge løyper slik at svært viktige og viktige vinterfriluftslivsområder reduseres i omfang og kvalitet. Løyper bør derfor ikke legges så tett opp til viktige friluftslivsområder at disse berøres av støy og forstyrrelser fra snøskutere.</p>	<p>Veiledning 10.01.2018 – <i>Støy og planlegging av snøskuterløyper</i>.</p> <p>Oppdal kommune: <i>Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, jfr. Miljødirektoratets håndbok.</i></p>
---------------------------	---	---

Anbefalte grenseverdier for støy

Tabell med støygrenser for ulike situasjoner, høyde 1,5 meter.

L_{5AF}: Indikator for maksimalstøynivåer.

Områdetype	Beskrivelse	Grenseverdi <i>L_{5AF}</i>
1	Svært viktige eller viktige friluftslivsområder for vinterfriluftslivet, jf. verdsetting i forbindelse med kommunenes kartlegging etter veileder M98-2013.	40 dB
2	Hytter, hus og annen støyfølsom bebyggelse	60 dB
3	Områder langs eksisterende støykilder som vei, bane m.v. der det allerede er trafikk av et betydelig omfang	Ingen egen anbefalt støygrense for snøskuter. Avstand fra eksisterende støykilde til snøskutertraseen bør ikke overskride 30 – 50 meter.

Metode for vurdering av støy fra snøskuterløyper

Minsteavstander fra senterlinjen av snøskuterløype til ulike områdetyper.

Områdetype	Beskrivelse	Anbefalt grenseverdi	Minsteavstand (m) for buffersone
1	Svært viktige eller viktige friluftslivsområder, jf. verdsetting i forbindelse med kommunenes kartlegging etter veileder M98-2013.	<i>L_{5AF}</i> 40 dB	450
2	Boliger, hytter og annen støyfølsom bebyggelse	<i>L_{5AF}</i> 60 dB	60
3	Områder langs eksisterende støykilder som vei, bane mv. der det allerede er trafikk av et betydelig omfang	Ingen grenseverdi	Avstand fra eksisterende støykilde bør ikke overskride 30 – 50 meter

Beregning av minsteavstander

Der kommunene legger snøskuterløyper innenfor angitt minsteavstand, må det gjøres

<p>nærmere vurdering av støy. Vær oppmerksom på at minsteavstandene er beregnet på et teoretisk grunnlag, og at den faktiske rekkevidden av støy vil kunne avhenge av forhold i området som beregningene ikke fanger opp på lik måte. Dette kan være meteorologiske forhold, spesielle topografiske forhold.</p>		
<p>Naturmangfold</p>	<p>I hvilken grad vil snøscooterløypene påvirke regionale- og nasjonalt viktige naturtyper, vilt og inngrepssikre områder? Vil løypene berøre viktige hekkeplasser, hi, spillplasser eller liknende slik at det er fare for at hekking mv oppgis, eller gjennom særlig sårbare eller truede botaniske forekomster der skader på vegetasjon eller markdekke kan oppstå ved lite snødekke? Vurderingene gjøres etter de miljørettslige prinsippene i <i>kapittel II</i> i naturmangfoldloven.</p>	<p>Naturbasen.no, Artsdata-banken.no Fylkesmannen, Sårbare arter, tilgang via Oppdal kommune</p>
<p>Villrein</p>	<p>Det er forbudt å legge løyper i de ti områdene som er utpekt som nasjonale villreinområder. Grensene for de nasjonale villreinområdene fastsettes gjennom de regionale villreinplanene.</p>	<p>Grunnlagsrapporten fra NINA eller Villreinsentre.</p>
<p>Kulturminner og kulturmiljø</p>	<p>Kommunen skal ta hensyn til kulturminner og kulturmiljø, og må søke å finne løsninger for å unngå konflikt med disse hensynene.</p>	<p>Riksantikvarens database <i>askeladden.no</i></p>
<p>Sikkerhet for de som kjører og andre</p>	<p>Kommunene bør ikke legge løyper i skredutsatte områder eller bratt terreng. Begrepet «bratt terreng» beskriver terreng brattere enn 30 grader. De fleste snøskred utløses i områder som er brattere enn 30 grader. Snøskred kan imidlertid starte i moderat bratt terreng som er mellom 25-30 grader. Det kan særlig skje under dårlige vær- og stabilitetsforhold. Med «skredutsatte områder» menes utløpsområder for skred. Det er områder som kan nås av snøskred som enten er fjernutløst, utløst av andre eller naturlig utløste.</p> <p>Det anbefales at kommunene benytter tilgjengelige kartdatabaser, for eksempel fra NGI, for å unngå å legge løyper i bratt eller skredutsatt terreng.</p> <p>Enkelte terreng som er markert i kart som utløpsområder for skred kan være relativt trygge under normale forhold, men være utsatte under særlige dårlige og ustabile forhold. Dersom løyper unntaksvis legges slik at de krysser steder som kan være skredutsatte under særlig ustabile forhold, kan det være behov for å gjøre snøskuterførere oppmerksom på dette ved å overvåke og varsle, stenge, skilte eller ved å gi generelle advarsler.</p> <p>Kommunene bør involvere personer med snøskredfaglig kompetanse for å vurdere skred sikkerheten for foreslåtte løyper.</p> <p>Kommunen må også ta hensyn til andre lokale forhold som kan representere en fare ved skuterkjøring, for eksempel små brattheng og kløfter, usikker is, vertikal- og horisontal kurvatur, siktforhold, værforhold, påkjøringsfarlige objekter. snøskred.</p>	<p>Skrednett.no, NGI Bratthetskart, Aktsomhetskart nve.no</p>

5. Utredning av virkninger

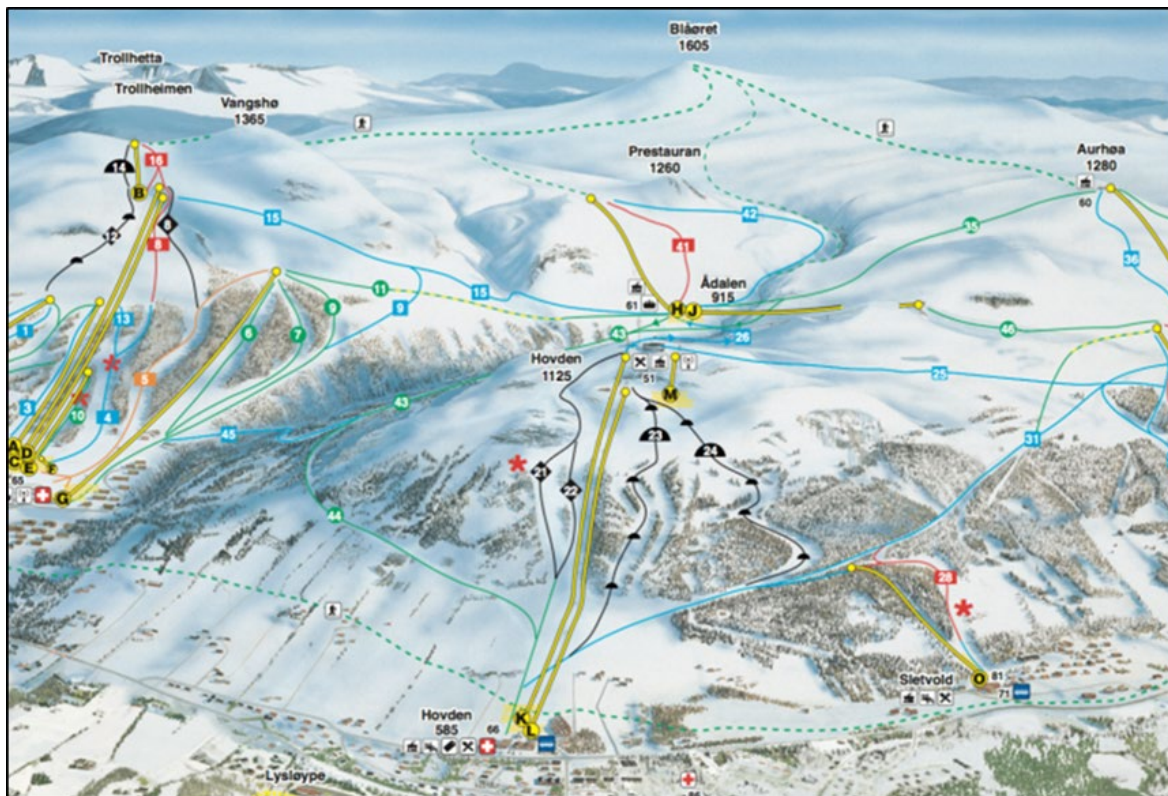
Graderingen av virkninger er den samme som benyttes ved konsekvensvurderinger i Miljøvern-departementets veileder «*Konsekvensutredning av kommuneplan*»:

Graderingen av virkninger (V):

	Ingen/små negative virkninger
	Middels negative virkninger
	Store negative virkninger

TEMA	V	Kunnskapsgrunnlag og vurdering av virkninger
Verneområder		Tiltaket berører ingen verneområder eller foreslåtte verneområder.
Reindrift		<p>Saksopplysninger: Området med de aktuelle traseene for snørekjøring er i <i>kommuneplanens arealdel (KPA) avsatt til Landbruks-, Natur-, og Friluftsområder samt Reindrift (LNFR).</i></p> <p>Følgende opplysninger er hentet fra arealressurskart for reindrift (https://kilden.nibio.no): Traseforslagene ligger innenfor Trollheimen Sijte sitt konsesjonsområdet. Området har status som høstvinterbeite, beskrevet med følgende: <i>«Intensivt brukte områder, som ofte pakkes til med snø og blir utilgjengelige for reinen utover vinteren.»</i></p> <p>Sesongbegrepet er ikke konstant og definert innenfor en konkret sesong. Sesongens lengde kan derfor variere i både tid og utstrekning fra år til år. Kartene er å regne som illustrasjon på hvordan reindriftnæringen i hovedsak og normalt bruker områdene. Lov om reindrift (reindriftsloven) regulerer hvilke rettigheter og plikter reindriftsutøvere har i forhold til arealbruk.</p> <p><u>Reindriftslovens § 65. Ferdse i område hvor rein beiter,</u> har innledningsvis følgende formulering: <i>«De som ferdes i område hvor rein beiter, plikter å vise hensyn og opptre med varsomhet slik at reinen ikke unødige uroes eller skremmes under beiting, flytting mv. (.....).»</i></p> <p><u>Trollheimen Sijte har gitt følgende opplysninger vedr. deres bruk av området:</u> Etter at flere grunneiere i Meldal har sagt opp avtalen om beite i området på Ilfjellet er det et større behov for å benytte områdene rundt Blåørpiken til vinterbeite. Reindriften vil kunne ha behov for å ha rein i dette området ut mars måned.</p> <p>Gjennom vinteren går rein på sparebluss og vil da være spesielt sårbar for forstyrrelser fra menneskelig aktivitet. Trollheimen Sijte er spesielt skeptisk til kiting som en aktivitet som kan være svært uheldig for rein. Forstyrrelser av rein i området kan føre til at den flykter til områder hvor det ikke er avklart beite for tamrein.</p>

	<p>Vurderinger:</p> <p>Snørekjøringen opp til Blåørpiken er avgrenset til to traseer. I tillegg kommer skikjøring fra Blåørpiken som er en mer uforutsigbar aktivitet med muligheter i alle himmelretninger. I forrige periode det ble arrangert snørekjøring til Blåørpiken, var erfaringen at de fleste returnerte tilbake til skisenteret via Ådalen. Dette er rimelig fordi de beste mulighetene for nedkjøring er mot sør og tilbake til skianlegg. I tillegg vil en nedfart mot vest, nord eller øst i de fleste tilfeller ende langt fra skianlegget og bety en lang og tidskrevende retur til skianlegget, ev. henting med bil. Med opptil 40-50 personer pr tur, må en gå ut fra at noen vil fortsette videre i inn i fjellområdet.</p> <p>Den økte trafikken i seg selv, kan medføre betydelige forstyrrelser som kan stresse rein og skremme den på flukt i en periode hvor den er spesielt sårbar. Fjellområdet rundt Blåørpiken er også i dag lett tilgjengelig</p> <p>Disse virkningene vurderes å kunne medføre store negative virkninger for reindrifta i området.</p> <p>For å ta hensyn til reins vinterbeite i området bør bruken av traseene til snørekjøring ikke skje før 1. april. En ev. tidligere bruk av området til snørekjøring bør ev. kunne skje etter tillatelse fra kommunen, på bakgrunn av samtykke fra reindrifta – Trollheimen Sijte.</p>
<p>Terrenginngrep</p>	<p>Bruken av løypetraseene til snørekjøring forutsettes å ikke innebærer terrenginngrep.</p>
<p>Friluftsliv</p>	<p>Kommunen har gjennomført en «Kartlegging og verdisetting av friluftsområder». Området hvor snørekjøringen er planlagt er kategorisert som «Svært viktig friluftsområde».</p> <p>Videre er det betegnet som et utfartsområde med høy grad av tilrettelegging, og med følgende områdebeskrivelse:</p> <p><i>«Områdene er tilrettelagt med skiheiser og -nedfarter for vinterbruk, og gondol opp til Hovden for sommerbruk. Parkeringsplasser ved dalstasjonene. Flere restauranter og serviceanlegg, og utleieenheter i tilknytning til området. Sommerstid er deler av området tilrettelagt for downhillsykling. I kommunens arealplan er det vist områder for flere skiheiser. Heisene benyttes også til å komme seg på skiturer til høg fjellet.»</i></p> <p>Områdebeskrivelsen tyder på at mye av bruken av området til friluftsliv er basert på tilgjengeligheten skiheisene gir. I tillegg er det kjent at området er mye brukt vinterstid for turski – gåing. Snørekjøringen kan sees på som en forlengelse/utvidelse av denne tilgjengeligheten. Dette bør tas i betraktning når en skal vurdere virkningene av snørekjøringen.</p> <p>Områdene med de aktuelle traseene for snørekjøringen opp til Blåørpiken benyttes mye til skiturer. På skisentres løypekart (neste side) er det markert turskiløyper fra toppen av Vangslia og fra toppen av heisen på Aurhøa/Stølen til Blåøret/Blåørpiken.</p> <p>Sammenlignet med snøskuterløyper, er opplegget for snørekjøringen ganske begrenset med tanke på aktuell sesonglengde og trafikkmengde. I tillegg er opplegget for snørekjøringen faste tidspunkter, noe andre brukere av området vil kunne ta hensyn til.</p> <p>Samlet sett vurderes den foreslåtte ordningen med snørekjøring til Blåørpiken å ha middels negative virkninger for friluftinteressene.</p>

Oppdal skisenter løypekart (2019). De grønnstiplete strekene på øvre del av bilde viser traseene som kjøres opp til turskiløyper. Store deler av de samme traseene er tenkt brukt til snørekjøringen.

Støy

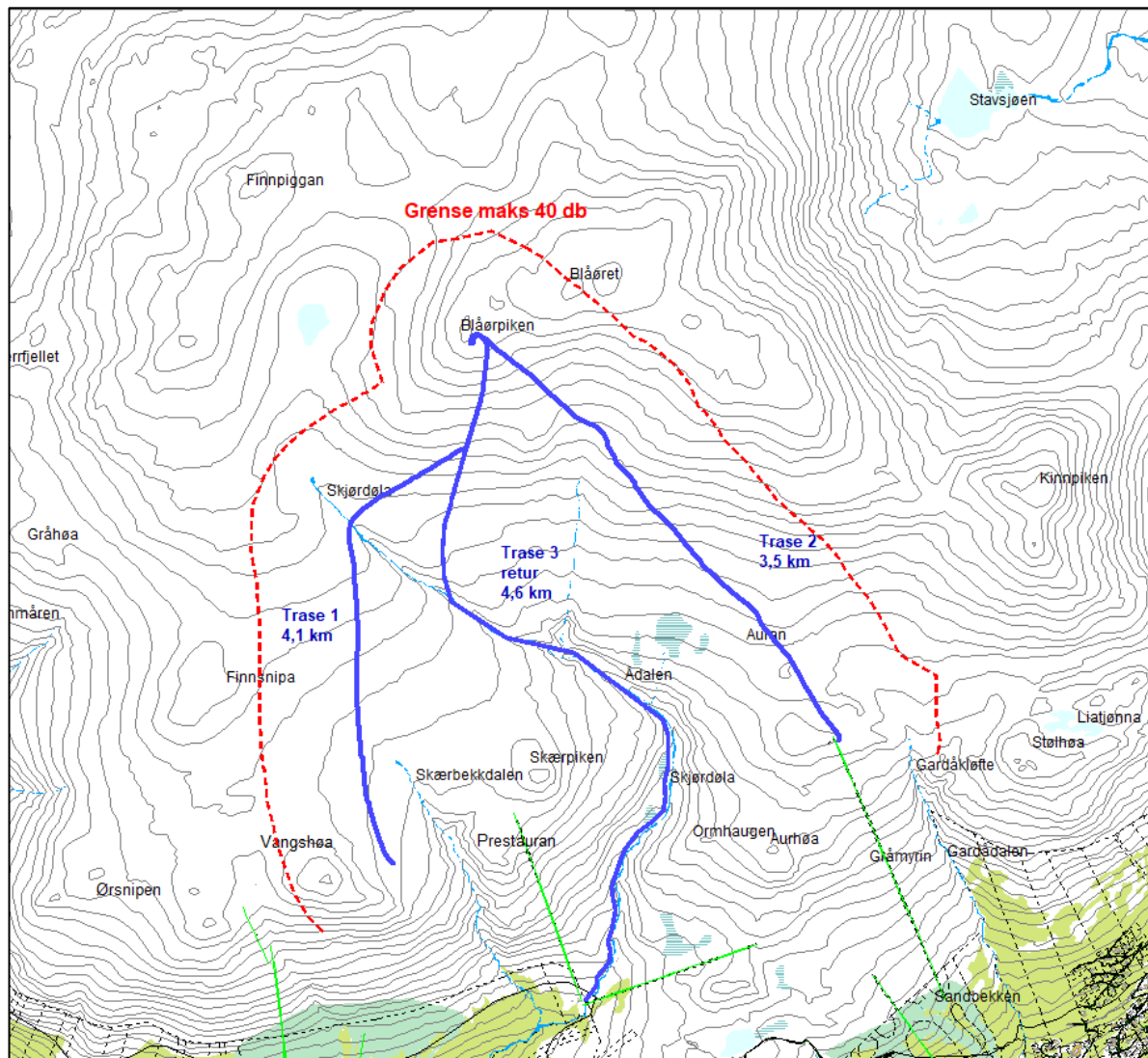
Støynivå fra aktuelle tråkkemaskiner er oppgitt til 114 desibel, målt på platten ved eksospotta.

Det er ikke bebyggelse som vil bli berørt av støyen fra tråkkemaskin. Støyvurderingene begrenser seg derfor til virkningene på bruken av området til friluftsliv.

Støyen fra snørekjøringen vil kunne oppfattes negativt for de som benytter området til skiturer i dag. Med opptil 40-50 personer pr tur kan ferdselen av folk og forstyrrelsene dette medfører være en vel så negativt faktor for andre brukere av området.

I miljødirektoratets veiledning for opprettelse av snøskuterløyper er avstand for å komme under et maksimalstøynivå på 40 db beregnet til 450 m. Dette er anbefalt avstand fra snøskuterløyper til friluftsområder. Ved mindre avstand er det i veiledningen forutsatt at det må gjøres en nærmere vurdering. På kartet under er tilsvarende minsteavstand for maks støynivå på 40 db fra løypetraseene for tråkkemaskin økt til 550 m.

Forholdsvis få turer pr sesong til fast angitte tidspunkt gjør at andre som ønsker å gå turer i området har gode muligheter for å unngå de periodene det arrangeres turer med snørekjøring. De negative virkningene på andre brukere av området vurderes som moderate.

Kart med stipulert støyeffekt ved bruk av tråkkemaskin i de aktuelle traseene. Den rødstiplete streken er lagt 550 m parallellt ut fra løypetraseene, som et anslag på avstand for å komme under et maksimalt støynivå på 40 db fra tråkkemaskin.

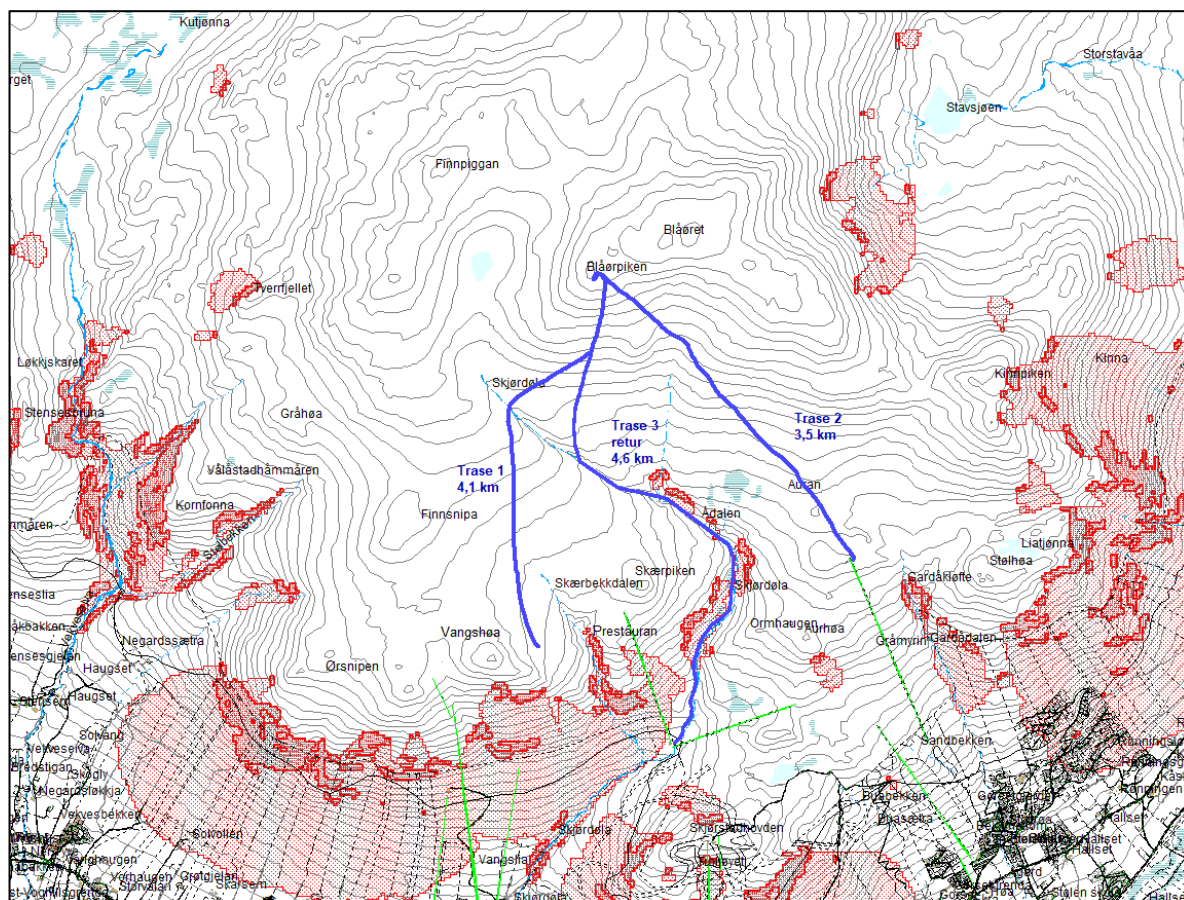
Naturmangfold

I artsdatabanken er det noen få registreringer av rødlistede plantearter (mose og karplanter) i eller ved traseene opp til Blåørpiken. Pakking av snø kan medføre isbrann som kan ha negativ effekt på planter.

Av rødlistede arter som er registrert i dette området er det lirype og fjellrype som vurderes å kan bli påvirket av den planlagte aktiviteten. Begge artene er kategorisert som «nær truet» i den Norske rødlisten. Vinteren er en utsatt periode som er begrensende for rypebestandenes størrelse. Snørekjøring opp til Blåørpiken gjør fjellområdene rundt mer tilgjengelig for ferdsel. Det kan ikke utelukkes at denne aktiviteten kan ha negativ effekt på rypebestanden området. Uregelmessig ferdsel gjør at artene i området ikke så lett blir tilvendt ferdsel av mennesker.

Tatt i betraktning at området fra før er lett tilgjengelig via skiheisene, og at snørekjøringen vil omfatte forholdsvis få turer i korte tidsrom, vurderes de mulige negative virkningene å være begrensede.

Villrein	Området er ikke en del av villreinområdene, jf. Grunnlagsrapporten fra NINA om villreinområder i Norge.
Kulturminner	På Riksantikvarens forvaltningssystem <i>Askeladden</i> foreligger det ingen registreringer av kulturminner/-miljø i det aktuelle området.
Sikkerhet	<p>Den største risikoen antas å være fare for snøskred og uvær med vind, nedbør og kulde. Risikoen vurderes som størst ifb. skikjøringen ned fra Blåørpiken. Skisenteret må gjøre fortløpende vurderinger av faren for snøskred og om vær og føre gjør det forsvarlig å gjennomføre turer opp til Blåørpiken. Gjennomføring av turer må skje med god sikkerhetsmarginer da det kan være stor variasjon på deltageres erfaringer, kunnskaper og fysisk form.</p> <p>Den mest nærliggende nedkjøringen fra Blåørpiken er ned Ådalen. Som det framgår av aktsomhetskartet for snøskred under er Ådalen utsatt for snøskred. Her har det også skjedd snøskredulykker Det samme gjelder områdene østover, ned fra Kinnpiken og ned mot Stavsjøen.</p>

Kart med aktsomhetsområder for snøskred (<https://gis3.nve.no>). De mørkerøde områdene viser potensielle utløsningsområder og de lyserøde områdene viser potensielle utløpsområder. Aktsomhetsområdene for snøskred er basert på en høydemodell der det ut fra gitte helninger på fjellsiden defineres løsningsområder.

<p>Klima og energi (tilleggstema for Oppdal)</p>	<p>Dersom verden skal overholde togradersmålet, må vi innen 2050 redusere klimagass-utslippene våre med 60-80 prosent i forhold til hva utslippene var i 1990. I henhold til kommunedelplan for klima og energi i Oppdal kommune, skal Oppdal kommune være et lavutslippssamfunn i 2050. Målene for reduksjon av klimagassutslipp i perioden nåværende klimaplanen gjelder, er rundt 40 %.</p> <p>Dieselforbruket til tråkkemaskinen er oppgitt å være 25 liter pr time. Erfaringene fra forrige periode med snørekjøring til Blåørpiken, var at turen fra Vangslia tok omtrent 30 minutter. Distansen fra Stølen er kortere, men har noe brattere stigning. Med 15 turer per sesong blir det et anslått diesel-forbruk på rundt 375 liter, noe som tilsvarer rundt 1 tonn CO2-ekvivalenter klimagassutslipp pr sesong.</p> <p>Forsøksperioden for snørekjøring i Oppdal vil bidra med omtrent 5 tonn CO2 – ekvivalenter klimagassutslipp. Det blir dermed et bidrag i motsatt retning av målene som er satt.</p> <p>En nedgang i klimagassutslippene fra alpinanlegg må, på noe lengre sikt, baseres på den pågående overgangen bort fra fossile energiløsninger i kjøretøy til alternativer som medfører mindre klimagassutslipp.</p>
<p>Folkehelse (tilleggstema for Oppdal)</p>	<p>Vurderingen av de ev. helsemessige effektene baseres på skjønn. Snørekjøringen til Blåørpiken er en forlengelse av den funksjon skiheisene har. For de som vil snørekjøre til Blåørpiken vil dette være positivt helsemessig. For de som unngår å gå på ski i dette området pga. at det foregår snørekjøring, må en gå ut fra at de velger andre turmål.</p> <p>De helsemessige virkningene av en ordning med snørekjøring til Blåørpiken er vanskelig å vurdere. Dette kan vurderes både som positivt og negativt for folkehelsa. Uansett vurderes effektene av dette for folkehelsa å være små.</p>

6. Samla vurdering og anbefaling

Utredningen av virkningene ved gjennomføring av snørekjøring til Blåørpiken i kap. 5 viser at reindriften – Trollheimen sijte er den interessen som vurderes å bli mest berørt. De negative virkningene for reindriften er vurdert å kunne bli store. For friluftslivsinteressene, naturmangfoldet, sikkerheten, klima- og energi vurderes virkningene å kunne bli middels negative.

På bakgrunn av utredningen er det utarbeidet et forslag til kommunal forskrift for prøveordningen med snørekjøring til Blåørpiken. I forslaget til forskrift er det tatt hensyn til virkningene som er påpekt for de berørte interessene. Dette omfatter begrensninger i tidsrom/tidspunkt, antall turer samt krav til skriftlige rutiner og informasjon til allmennheten.